

נר לדוד - גליון 18

טז' חשוון תשע"ט

מחיים לחיים

~ עם פטירתו של בעל החזון איש זצללה"ה ~

בן אדם הולך למות בפחד, לא מהמוות שלפניו, אלא מהחיים שמאחוריו. כי מי שחייו מצויים אצלו תדיר ומרגיש את פעימותיהם כאשר ירגיש את פעימות לבו, מי שאינו מסיח את דעתו מהם אף לרגע – אין פחדו כה גדול מהמוות.

וכשה"חזון איש" נפטר, הוא הלך מאתנו, מכל אחד בפרט ומכלל ישראל, באשר הוא תמיד חשב עלינו ולא על עצמו, ובמידה שהגביה את עצמו, לא למענו עשה זאת, אלא למענו – בידעו, כי יש ללמוד, כמו בכל הדרכים, מדרכיו של בורא העולמים, המגביה לשבת ומשפילי לראות. וככל שמגביהים את עצמם כן הם משפילים לראות, בנכחם כי כל יצור קטן בבריאת עולמו של הקב"ה, תלי תלים של נסים כרוכים בו וכל שכן אדם, צלם אלוקים. וכל המתעמק בנסי החיים המושלכים על פני כל הארץ, וכל היודע עד היכן מגיעה זעקת תולע הנרמס סתם ככה, כמה משוועת צעקת העלה הנידף באין לו מקום קבורה, השומע בכיית הגשם ואנחת הרוח, המיית הים ותפלת היער – מרגיש כל כך את קטנותו הוא עד שמשפיל את עצמו עד העפר ונהפך ל... "חזון איש".

וה"איש" משה עניו, באשר היה איש שתפס את הרקיעים בידיו, שיכול היה לחצוב לוחות הברית ולשברן, רק משום כך עלה בידו להיות עניו מכל האדם אשר על פני האדמה, באשר ראשו הגיע השמימה והוא תפס במעוף אחד את כל הבריאה כולה על ענקיה וננסיה, על האוורסטים ועל תהומות האוקינוס, על העש ועל הפיל – ומשראה את הכל והנהו איש – הוכרח, מכורח המציאות, להיות עניו מכל אדם, כי הרי היה מורם מכל אדם אשר על פני האדמה.

ה"חזון איש" שמע את היללות שליווהו לקברו, הוא ראה את הרבבות עטופי היגון שהלכו שחוחי ראש אחרי מטתו, הוא ראה את הליכוד האמיתי בין שכבות העם, הוא שמע כל אנחה שבקעה מלבות הרבבות וידע כי זוהי אנחה יהודית מקורית שאין דומה לה, והוא ידע כי כל חייו הוא מסר למען מנוע אנחה בלבו של יהודי, והוא ידע כי כל אלה הבוכים, המתייפחים, הקורעים קריעה, הצועקים ונאנחים – על עצמם הם נאנחים באשר חסר להם הרבי, המייעץ, המדריך, באשר מת עליהם האב הרחום, המבין את דאגתם ומיצר בצרותיהם, מפני שהוא חסר להם.

ואז, הוא חייך חיוך קל בנכחו לדעת כי אין לו לפחד מהחיים שמאחוריו, כי הרי לא היה קיים בשבילו מושג כזה כלל.

"וארא ואין איש"

~ עשרים שנה להסתלקותו של החזון איש ~

זה עשרים שנה שאנו חוזרים על המלים האיומות הללו:

וארא אין איש, ואין יועץ להשיבנו דבר! (על פי ישעיה מח, כא)

מ

בתקופה האיומה ביותר בתולדות ישראל אחרי החורבן ואחרי גזירות ת"ח ות"ט והאינקוויזיציה, אנו עומדים ערטילאיים מכל וכל, והשמים עלינו – נחושת, והפה שלנו פעור, ואיננו מסוגלים להוציא הגה, ואזנינו כרויות לשמוע מילה אחת, מילה אחת, רבינו!

ואין איש, ואין חזון, והכל אפוף דממה, כאילו אנו מנותקים כליל מן הבריא, כאלו נסגרו כל השערים.

ואי רבינו! אי צלך לפחות, אי צל-צלך, בבואה של כוח הראיה שלך, הד לפחות קלוש של קולך שדיבר אלינו מתוך הסנה הבער באש, הממשיך לבעור באש ואינו כלה.

היית לנו המען לכל מועקה ועיניהם של רבים הופנו אליך בעת צרתם, ואתה, שדוף גשמיות, צמוק גוף, התנשאת כהר ענקי על פני העולם הקטנטן, נמוך הקומה, הננסי, והשרית בנו בכוחך הגדול ובתנופתך התורתית את רוח הגדלות, ואנו הננסים נסינו בכל כוחנו לעלות על כתפך, כדי שגם אנו נוכל, לפחות לרגע קט, לראות את השמים שלך, לא את שמי הנחושת שלנו.

ואתה תמיד הזכרת לנו מי אנו, מה כוחנו, מה גבורתנו, מה ירושתנו ומה ישועתנו, וכאשר דברת עמנו, שמענו הד של הד של הקול מהר סיני, הישר מן ההר אלינו בפך.

וזה עשרים שנה שאנו חוזרים ביום זה אל קברך ומבכים את עצמנו.

במדבר הגדול והנורא הזה שאנו הולכים בו, אנו זקוקים למורה דרך, אלפי שבילים מתפתלים במדבר הזה, אלפי עצות ניתנות יום יום, אולם את דברך מתוך האש שוב איננו שומעים. זה עשרים שנה.

מעולם, כך נדמה לי, רבינו, לא נזקקנו כל כך לעצתך ולדברך כמו בימים אלה, ביום העשרים לעלותך השמימה. מעולם לא היינו כה בודדים, כה אובדי עצות, כה מתוסכלים, וכה אבודים, מפרפרים בין השמים והארץ, נאחזים בקש, ועולים ויורדים בסערת הגלים. מעולם לא נמצאנו כה חלשים ברוחנו וזקוקים לתמיכה, למילה של עידוד, לתשובה לאלף שאלות קטנות וגדולות, שאלות של הפרט ושל הכלל, שאלות שבהן תלוי קיום עמנו, שאלות בהלכה למעשה, שאלות הנגררות אחרינו ואינן מניחות אותנו להמשיך בדרכנו, תובעות תשובות – ואין יועץ כדי לשאול ושהם ישיבו דבר.

והחרטומים של היום מנסים לענות אלף תשובות על כל שאלה ואחרי אלף התשובות אנו יודעים כי קטן מוחם מלהבין את השאלה.

והשאלה יורדת ונוקבת עד התהום.

ואנו עומדים ליד קברך ומבכים מרה את עצמנו!

כי מה ערך לחיים של בושא וכלימה המכסה את פנינו נאשר אנו מסתכלים על עצמנו, כמה התגמדנו במשך עשרים השנים הללו, וככל שהגמדיות הנמיכה את קומתנו, כן עלתה וגדלה עד לשמים השאלה, השאלה הראשונה והשאלה האלף, וכולן ניצבות עכשיו, רבינו, ליד קברך ומתחננות:

אנא, עמוד לפני כסא הכבוד ובקש רחמים עלינו, שלא יטומטם הלב עוד יותר, שלא תשתמט הקרקע היהודית מתחת לרגלינו, שנשמור על הצלם אלוקים שלנו.

אנא!

כי רבים מאד שבורים עומדים בפתח, כל לב והכאב הספציפי שלך, וכל דמעה מביעה צער אחר, וכל אנחה שוברת גוף אחר, וכאשר אנו נזכרים כיצד לבבות נתרפאו במלה אחת שלך, כאשר שברי אדם יחדיו ידובקו, שבר אל שבר, וכמה דמעות נמחו במלה אחת שלך, בחיוך ה"חזון אישי" המיוחד, וכמה בעיות נפתרו במלים ספורות, וכאשר אנו רואים את מצבנו היום, עשרים שנה לאחר שנתבקשת לישיבה של מעלה, הרי "וארא ואין איש, שאלה ואין יועץ, ואשאלם וישיבו דבר".

ולא זו בלבד, אלא: "כולם און, אפס מעשיהם, רוח ותהו נסכיהם". (ישעיה שם)

ולא זו בלבד שאין תשובה לשאלה אלא פתרונות של הבל נמצאים, פתרונות של כזב

ושקר, שוא ואפס, וכאשר אנו רואים כיצד אנשים מטעים בכוונה תחילה, ואנו רואים אחים תמימים מתרוצצים מבוהלים על פני עולמם, מבקשים את מקומם, מחפשים לפחות אבר אחד מגופם ואינם מוצאים, והם נקלעים בכף הקלע מעולם לעולם ואינם יודעים היכן הם נמצאים, האם בעולם הזה או בגיהנום –

אנו שוב חוזרים ובאים לקברך ומתחננים:

אנא, רבינו! הרי הבנת את העם הזה, הרי הביאו אותך לכאן כדי לעזור להקים מחדש דור קטוע, שרוף למחצה, שאיבד את פנימיותו, ובפיקחות נדירה, בניווט כקברניט מנוסה, חידשת דור עז רוח, קשה עורף, העומד בקרב החמור של הדור הזה, ואתה לימדת את הדור הזה שפה חדשה, ואתה חידשת הלכות, ואתה מצאת הבעות ומבטאים שלא נשמעו עד כה, ואתה לימדת שלא לפחד כלל וכלל, שלא להפסיק להילחם, ואתה לימדת את הדור החדש הזה כל תכסיסי המלחמה, כפי שנפסקו בהלכות מדורי דורות.

עכשיו אנו עומדים, מזה עשרים שנה מיותמים, מרוחקים ללא אור, הצל אותנו מן היאוש, הצל אותנו מן עם-הארצות – הקללה הגרועה ביותר המתקרבת אלינו, חלילה, התפלל בעדנו בפני שוכן מרומים, כי שארית הפליטה, הציבור הקטן הזה שהדרכת אותו במשך חייך כאן, לא יתמוטט חלילה, ויוכל לעמוד במערכה הגורלית העומדת בפנינו.

כי עת האסף הצאן, הן השנים הללו.

הרי אתה מכיר את חולשותינו ואת אזלת ידינו, גם בהיותך עמנו, ואף כי לאחר שעלית השמימה, הרי אתה מכיר אותנו שאנו מפחדים מכל עלה נידף, מכל קול הבא מצד ימין או מצד שמאל, מי כמוך שתכיר את כל החולשות והמחלות הפוקדות אותנו, יום יום. מי כמוך יודע עד כמה אנו זקוקים למורה, למדריך, לנר קטן לפחות שיאיר את החשיכה שירדה על העולם.

מי כמוך, הנמצא בישיבה של מעלה, יודע, כי החושך יכסה ארץ וערפל לאומים. וחושך מצרים הוא כאפס לעומת החושך המכסה את הארץ כיום, ואנו הולכים ומתקרבים לקראת האור הגדול בשבילנו מששת ימי בראשית, התפלל בעדנו, שנהיה זכאים לו, שנדע לשמור על כל היקר שהשארית לנו כאשר נטלו אותך מאתנו.

כל זה בא לנו משום שזה עשרים שנה שעלית למרום. עשרים שנה. עשרים שנה של היום, הן כמאתיים שנה לפני התקופה שלנו. אולי הן עשרים דורות.

עשרים דורות שאינך בינינו.

עשרים דורות!

התפלל בעדנו, רבינו הגדול, שנוכל להחזיק מעמד, כי הרי היום הגדול הולך ומתקרב, הולך ומתקרב, התנור הבוער כבר נראה מרחוק ואשו הגדולה הולכת ומתקרבת.

רבינו, האם לא כדאי להתלבש בבגדי שבת ולצאת לקבל את פניך, ולראותך בין הנמצאים על ידו?

המודיע, י"ד חשוון תשל"ד

להוספה לרשימת התפוצה
 נא שילחו את המילה "הוספה"
 לתיבת המייל "נר לדוד" - nerledovid@gmail.com